



REPUBLIKA HRVATSKA  
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU  
Područni ured Bjelovar

---

IZVJEŠĆE  
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

GRAD BJELOVAR

Bjelovar, lipanj 2010.

## SADRŽAJ

stranica

---

|      |   |    |
|------|---|----|
| I    | PODACI O GRADU  | 2  |
|      | Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo                   | 2  |
|      | Financijski izvještaji                                  | 2  |
| II.  | REVIZIJA ZA 2009.                                       | 7  |
|      | Ciljevi i područja revizije                             | 7  |
|      | Metode i postupci revizije                              | 7  |
|      | Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2008. | 7  |
|      | Nalaz za 2009.  | 9  |
| III. | MIŠLJENJE   | 18 |



REPUBLIKA HRVATSKA  
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

Područni ured Bjelovar

---

Klasa: 041-01/09-02/2

Urbroj: 613-09-10-7

Bjelovar, 1. srpnja 2010.

IZVJEŠĆE  
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI  
GRADA BJELOVARA ZA 2009.

Na temelju odredbi članka 4. i 7. Zakona o državnoj reviziji (Narodne novine 49/03 - pročišćeni tekst i 177/04), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje grada Bjelovara (dalje u tekstu: Grad) za 2009.

Revizija je obavljena u razdoblju od 30. ožujka do 1. srpnja 2010.

Postupci revizije su provedeni u skladu s INTOSAI revizijskim standardima (Narodne novine 93/94) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

## I. PODACI O GRADU

### Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07 i 95/08) utvrđen je Grad kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Bjelovarsko-bilogorske županije. Grad obuhvaća 31 naselje s ukupno 41 083 stanovnika (prema popisu stanovništva iz 2001.). Prema odredbama članka 19.a Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08 i 36/09) Grad u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove koje se odnose na: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i šport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu, promet na svom području, održavanje javnih cesta, izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola, drugih akata vezanih uz gradnju, te provedbu dokumenata prostornog uređenja i druge poslove u skladu s posebnim zakonima.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga Grada ustrojeni su: tajništvo, upravni odjel za financije i javne prihode, upravni odjel za komunalne djelatnosti i uređenje prostora, upravni odjel za gospodarstvo, upravni odjel za društvene djelatnosti, te jedinica za unutarnju reviziju. Grad ima 86 zaposlenika. U razdoblju od srpnja do prosinca 2009. na provođenju programa pomoć u kući bilo je 30 zaposlenih na određeno vrijeme. Grad ima deset proračunskih korisnika (gradska knjižnica, muzej, dječji vrtić, javna vatrogasna postrojba, pet osnovnih škola na području Grada, te glazbena škola) u kojima radi 169 zaposlenika. Statut i drugi akti usklađeni su s odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 109/07). Gradsko vijeće ima 29 članova. Tijekom 2009. odgovorna osoba za izvršavanje proračuna bio je gradonačelnik Antun Korušec.

### Financijski izvještaji

Grad je obvezan voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o novčanim tijekovima, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o obvezama i Bilješke.

#### a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prihodi i primici proračuna planirani su u iznosu 154.951.143,00 kn, a ostvareni su u iznosu 126.804.651,00 kn što je za 28.146.492,00 kn ili 18,2% manje od plana. U odnosu na prethodnu godinu ostvareni su u manjem iznosu za 1.546.852,00 kn ili 1,2%. U planiranim prihodima sadržan je višak prihoda u iznosu 10.820.914,00 kn.

U tablici broj 1 daju se podaci o planiranim i ostvarenim prihodima i primicima za 2009.

Tablica broj 1

## Planirani i ostvareni prihodi i primici za 2009.

u kn

| Redni broj | Prihodi   | Planirano      | Ostvareno      | Ostvarenje u % | Udjel ostvarenja u % |
|------------|---|----------------|----------------|----------------|----------------------|
| 1.         | Prihodi poslovanja  | 125.104.631,00 | 121.759.944,00 | 97,3           | 96,0                 |
| 1.1.       | Prihodi od poreza   | 82.178.734,00  | 84.625.793,00  | 103,0          | 66,7                 |
| 1.1.1.     | Porez i prirez na dohodak                                     | 75.278.734,00  | 78.089.335,00  | 103,7          | 61,6                 |
| 1.1.2.     | Porez na promet nekretnina                                    | 3.600.000,00   | 2.951.326,00   | 82,0           | 2,3                  |
| 1.1.3.     | Gradski porezi  | 3.300.000,00   | 3.585.132,00   | 108,6          | 2,8                  |
| 1.2.       | Pomoći  | 8.240.007,00   | 6.007.492,00   | 72,9           | 4,7                  |
| 1.2.1.     | Tekuće pomoći   | 1.184.050,00   | 671.535,00     | 56,7           | 0,5                  |
| 1.2.2.     | Kapitalne pomoći  | 7.055.957,00   | 5.335.957,00   | 75,6           | 4,2                  |
| 1.3.       | Prihodi od imovine  | 9.321.000,00   | 7.319.804,00   | 78,5           | 5,8                  |
| 1.3.1.     | Prihodi od financijske imovine                                | 2.400.000,00   | 1.897.773,00   | 79,0           | 1,5                  |
| 1.3.2.     | Prihodi od nefinancijske imovine                              | 6.921.000,00   | 5.422.031,00   | 78,3           | 4,3                  |
| 1.4.       | Prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima | 22.551.000,00  | 21.459.917,00  | 95,2           | 16,9                 |
| 1.4.1.     | Administrativne pristojbe                                     | 1.721.000,00   | 1.466.039,00   | 85,2           | 1,2                  |
| 1.4.2.     | Komunalna naknada i doprinos                                  | 17.930.000,00  | 17.627.399,00  | 98,3           | 13,9                 |
| 1.4.3.     | Drugi prihodi po posebnim propisima                           | 2.500.000,00   | 2.366.479,00   | 84,3           | 1,9                  |
| 1.5.       | Drugi prihodi poslovanja                                      | 2.813.890,00   | 2.346.938,00   | 83,4           | 1,9                  |
| 2.         | Prihodi od prodaje nefinancijske imovine                      | 9.570.000,00   | 3.262.246,00   | 34,1           | 2,6                  |
| 2.1.       | Prihodi od prodaje neproizvedene imovine                      | 5.520.000,00   | 1.077.786,00   | 19,5           | 0,9                  |
| 2.2.       | Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine             | 5.050.000,00   | 2.184.460,00   | 53,9           | 1,7                  |
| 3.         | Primici od financijske imovine i zaduživanja                  | 9.455.598,00   | 1.782.461,00   | 18,8           | 1,4                  |
| 3.1.       | Primici (povrati) danih zajmova                               | 1.782.461,00   | 1.782.461,00   | 100,0          | 1,4                  |
| 3.2.       | Primici od zaduživanja  | 7.673.137,00   | 0,00           | -              | -                    |
| 4.         | Višak prihoda i primitaka iz ranijih godina                   | 10.820.914,00  | 0,00           | -              | -                    |
|            | Ukupno  | 154.951.143,00 | 126.804.651,00 | 81,8           | 100,0                |

Najznačajniji udjel imaju prihodi od poreza i prireza na dohodak u iznosu 78.089.335,00 kn ili 61,6%, prihodi od komunalne naknade i doprinosa 17.627.399,00 kn ili 13,9%, imovine 7.319.804,00 kn ili 5,8%, te pomoći 6.007.492,00 kn ili 4,7%. Svi drugi prihodi i primici iznose 17.760.621,00 kn ili 14,0%. Uvedeni su svi gradski porezi osim poreza na kuće za odmor. Prirez porezu na dohodak utvrđen je u visini 12,0%.

Primici od zaduživanja planirani su u iznosu 7.673.137,00 kn, a nisu ostvareni. Znatno ispod plana ostvareni su prihodi od prodaje nefinancijske imovine za 6.307.754,00 kn ili 65,9%.

Prihodi koji imaju propisanu namjenu ostvareni su u iznosu 48.575.427,00 kn i čine 38,3% ukupno ostvarenih prihoda i primitaka. Odnose se na prihode od poreza za decentralizirane funkcije, prihode od pomoći, komunalnu naknadu, komunalni doprinos, šumski doprinos, naknadu za naplatu parkiranja, naknadu za koncesiju, spomeničku rentu, naknadu za eksploataciju mineralnih sirovina.

Zatim, na zakup i prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, naknadu za promjenu namjene poljoprivrednoga zemljišta, naknadu za priključenje na komunalnu infrastrukturu, naknadu za izgradnju javnih parkirališta, naknadu iz cijene vode, donacije trgovačkih društava, prihode od prodaje nekretnina, te prihode od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo. Iz prethodne godine na žiro računu je bilo 3.406.277,00 kn namjenskih sredstava, što s namjenskim prihodima ostvarenim u 2009. čini ukupno raspoloživa namjenska sredstva u iznosu 51.981.704,00 kn. Od toga je za propisane namjene utrošeno 50.798.994,00 kn, a na računu proračuna je 1.182.710,00 kn.

U tablici broj 2 daju se podaci o planiranim i izvršenim rashodima i izdacima za 2009.

Tablica broj 2

## Planirani i izvršeni rashodi i izdaci za 2009.

u kn

| Redni broj | Rashodi i izdaci                                      | Planirano      | Izvršeno       | Izvršenje u % | Udjel izvršenja u % |
|------------|---|----------------|----------------|---------------|---------------------|
| 1          | 2   | 3              | 4              | 5             | 6                   |
| 1.         | Rashodi poslovanja                                    | 123.990.237,00 | 109.839.110,00 | 88,6          | 79,8                |
| 1.1.       | Rashodi za zaposlene                                  | 31.077.288,00  | 30.245.158,00  | 97,3          | 22,0                |
| 1.2.       | Materijalni rashodi                                   | 39.639.992,00  | 34.584.413,00  | 87,2          | 25,1                |
| 1.2.1.     | Naknade troškova zaposlenima                          | 1.600.298,00   | 1.357.872,00   | 84,9          | 1,0                 |
| 1.2.2.     | Rashodi za materijal i energiju                       | 7.106.758,00   | 7.060.580,00   | 99,4          | 5,1                 |
| 1.2.3.     | Rashodi za usluge                                     | 28.709.884,00  | 24.128.796,00  | 84,0          | 17,5                |
| 1.2.4.     | Drugi materijalni rashodi                             | 2.223.052,00   | 2.037.165,00   | 91,6          | 1,5                 |
| 1.3.       | Financijski rashodi                                   | 2.992.560,00   | 2.944.329,00   | 98,4          | 2,1                 |
| 1.4.       | Subvencije  | 1.670.000,00   | 1.573.372,00   | 94,2          | 1,2                 |
| 1.5.       | Pomoći  | 1.103.716,00   | 198.716,00     | 18,0          | 0,1                 |
| 1.6.       | Naknade građanima i kućanstvima                       | 8.801.070,00   | 8.668.362,00   | 98,5          | 6,3                 |
| 1.7.       | Drugi rashodi poslovanja                              | 38.705.611,00  | 31.624.760,00  | 81,7          | 23,0                |
| 1.7.1.     | Tekuće donacije                                       | 13.140.403,00  | 13.214.080,00  | 100,6         | 9,6                 |
| 1.7.2.     | Kapitalne donacije                                    | 700.000,00     | 700.000,00     | 100,0         | 0,5                 |
| 1.7.3.     | Naknade štete   | 35.000,00      | 1.147,00       | 3,3           | 0,0                 |
| 1.7.4.     | Proračunska zaliha                                    | 490.250,00     | 482.460,00     | 98,4          | 0,4                 |
| 1.7.5.     | Kapitalne pomoći                                      | 24.339.958,00  | 17.227.073,00  | 70,8          | 12,5                |
| 2.         | Rashodi za nabavu nefinancijske imovine               | 26.363.912,00  | 22.221.277,00  | 84,3          | 16,2                |
| 2.1.       | Rashodi za nabavu neproizvedene imovine               | 562.135,00     | 203.026,00     | 36,1          | 0,2                 |
| 2.2.       | Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine      | 13.452.799,00  | 11.392.664,00  | 84,7          | 8,3                 |
| 2.3.       | Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini | 12.348.978,00  | 10.625.587,00  | 86,0          | 7,7                 |
| 3.         | Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova       | 4.596.994,00   | 5.508.175,00   | 119,8         | 4,0                 |
| 3.1.       | Izdaci za dane zajmove                                | 10.000,00      | 0,00           |               |                     |
| 3.2.       | Izdaci za dionice i udjele u glavnici                 | 150.000,00     | 150.000,00     | 100,0         | 0,1                 |
| 3.3.       | Izdaci za otplatu glavnice primljenih zajmova         | 4.436.994,00   | 5.358.175,00   | 120,8         | 3,9                 |
|            | Ukupno  | 154.951.143,00 | 137.568.562,00 | 88,8          | 100,0               |
|            | Manjak prihoda i primitaka                            |                | 10.763.911,00  |               |                     |

Rashodi i izdaci proračuna planirani su u iznosu 154.951.143,00 kn, a izvršeni su u iznosu 137.568.562,00 kn, što je za 17.382.581,00 kn ili 11,2% manje od plana. Manjak prihoda za 2009. iznosi 10.763.911,00 kn.

Preneseni višak prihoda iz prethodne godine iznosi 10.820.914,00 kn te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 57.003,00 kn.

Vrijednosno najznačajniji rashodi i izdaci izvršeni su za materijalne rashode u iznosu 34.584.413,00 kn ili 25,1% (od čega je održavanje komunalne infrastrukture 13.536.333,00 kn ili 9,8% ukupnih rashoda i izdataka), druge rashode poslovanja u iznosu 31.624.760,00 kn ili 23,0% i rashode za zaposlene u iznosu 30.245.158,00 kn ili 22,0%. Svi drugi rashodi i izdaci (financijski rashodi, subvencije, pomoći, naknade građanima i kućanstvima, rashodi za nabavu nefinancijske imovine, te izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova) iznose 41.114.231,00 kn i imaju udjel 29,9%.

Rashodi za tekuće donacije izvršeni su iznad plana za 73.677,00 kn ili 0,6% što nije u skladu s odredbom članka 7. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08 i 86/09).

Od ukupno ostvarenih prihoda i primitaka u iznosu 126.804.651,00 kn, na prihode od poreza za decentralizirane funkcije odnosi se 14.088.299,00 kn i čine 11,1% ukupno ostvarenih prihoda i primitaka. Odnose se na sredstva za osnovno školstvo u iznosu 7.980.372,65 kn i za javnu vatrogasnu postrojbu u iznosu 6.107.926,00 kn. Korisnicima decentraliziranih funkcija (osnovne škole, javna vatrogasna postrojba i glazbena škola) prenesena su sredstva u navedenim iznosima u skladu s odlukama Vlade Republike Hrvatske o minimalnim financijskim standardima za decentralizirano financiranje. Korisnicima proračuna su sredstva doznačena za zaposlene, materijalne i financijske rashode, nabavu nefinancijske imovine i otplatu zajmova. Rashodi korisnika evidentirani su u poslovnim knjigama Grada na temelju obračuna primljenih i utrošenih sredstava i na temelju računa i obračunskih situacija dobavljača.

## b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2009., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu 446.165.056,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2009.

Tablica broj 3

### Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2009.

u kn

| Redni broj | Opis  | 1. siječnja    | 31. prosinca   | Indeks (4/3) |
|------------|---|----------------|----------------|--------------|
| 1          | 2   | 3              | 4              | 5            |
| 1.         | Nefinancijska imovina                           | 214.652.160,00 | 276.172.323,00 | 128,7        |
| 2.         | Financijska imovina                             | 183.071.926,00 | 169.992.733,00 | 92,9         |
| 2.1.       | Novčana sredstva                                | 16.368.361,00  | 2.515.224,00   | 15,4         |
| 2.2.       | Depoziti, jamčevni polozi                       | 25.019,00      | 25.018,00      | 100,0        |
| 2.3.       | Potraživanja                                    | 29.091.603,00  | 31.537.930,00  | 108,4        |
| 2.4.       | Dani zajmova                                    | 2.814.383,00   | 992.001,00     | 35,2         |
| 2.5.       | Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici | 134.772.560,00 | 134.922.560,00 | 100,1        |
|            | Ukupno imovina                                  | 397.724.086,00 | 446.165.056,00 | 112,2        |
| 3.         | Obveze  | 29.132.942,00  | 21.950.073,00  | 75,3         |
| 4.         | Vlastiti izvori                                 | 368.591.144,00 | 424.214.983,00 | 115,1        |
|            | Ukupno obveze i vlastiti izvori                 | 397.724.086,00 | 446.165.056,00 | 112,2        |

Nefinancijska imovina se odnosi na vrijednost građevinskih objekata u iznosu 193.281.429,00 kn, nematerijalne imovine (ulaganja u prava - dugoročna potraživanja i ulaganja u poslovne udjele) 48.738.166,00 kn, građevinskih objekata u pripremi 15.721.184,00 kn (najveći dio u iznosu 9.620.707,00 kn se odnosi na radove na zgradi gradskog muzeja), zemljišta 11.943.739,00 kn, nematerijalne proizvedene imovine 4.389.212,00 kn (projektna dokumentacija, prostorni planovi i računalni programi), opremu 2.028.324,00 kn, te drugo 70.269,00 kn.

Nematerijalna imovina (ulaganja u prava - dugoročna potraživanja i ulaganja u poslovne udjele) se odnosi na sredstva prenesena trgovačkim društvima u vlasništvu i suvlasništvu Grada, za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture. Navedena sredstva prema odlukama Grada imaju status ulaganja u poslovne udjele (nakon evidentiranja povećanja temeljnog kapitala trgovačkih društava u sudskom registru, sredstva se s navedenog računa prenose na račun dionice i udjeli u glavnici).

Financijska imovina se odnosi na novčana sredstva u iznosu 2.515.224,00 kn, dane zajmove 992.001,00 kn, dionice i udjele u glavnici 134.922.560,00 kn, potraživanja 31.537.930,00 kn (potraživanja za prihode poslovanja 23.058.623,00 kn, potraživanja od prodaje nefinancijske imovine 6.595.383,00 kn, druga potraživanja 1.883.924,00 kn), te jamčevni polog 25.019,00 kn.

Obveze se odnose na obveze za rashode poslovanja u iznosu 2.686.439,00 kn, obveze za nabavu nefinancijske imovine 1.720.302,00 kn i obveze za primljene zajmove 17.543.332,00 kn.



## II. REVIZIJA ZA 2009.

### Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije su:

- utvrditi istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja,
- analizirati ostvarenje prihoda i primitaka te izvršenje rashoda i izdataka u skladu s planom,
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima,
- provjeriti i ocijeniti učinkovitost korištenja sredstava, te
- provjeriti druge aktivnosti vezane uz poslovanje Grada.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

### Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Grada. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Uspoređeni su podaci iskazani u financijskim izvještajima s podacima iz ranijeg razdoblja i s podacima iz proračuna, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Također, kod utvrđivanja područja rizika, korištene su objave u tisku. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakonskih propisa, te pravila, procedura i drugih internih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke testirane metodom uzorka. Za potrebe revizije korišteni su izvještaji vezani uz pojedine aktivnosti i subjekt u cjelini. Obavljeni su razgovori s gradonačelnikom te drugim zaposlenicima Grada.

### Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2008.

Državni ured za reviziju je obavio reviziju financijskih izvještaja i poslovanja Grada za 2008. o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo uvjetno mišljenje.

Revizijom su utvrđene određene nepravilnosti opisane u Izvješću i Gradu je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti ne bi ponavljale u daljnjem poslovanju.

Radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti Državni ured za reviziju je naložio imenovanje unutarnjeg revizora i obavljanje poslova unutarnje revizije, u poslovnim knjigama evidentirati dugoročna i dospjela potraživanja od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo te imovine koja je pripala Gradu podjelom imovine bivše općine Bjelovar i utvrđivanje vrijednosti navedene imovine. Naložio je evidentiranje rashoda na temelju uredne dokumentacije, ustrojavanje evidencije o raspolaganju poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, poduzimanje mjera naplate potraživanja, davanje poslovnih prostora u zakup u skladu sa zakonskim propisima, izvršavanje rashoda unutar planiranih iznosa, te planiranje programom javnih potreba u kulturi svih aktivnosti u kulturi po nositeljima aktivnosti s izvorima financiranja.

Državni ured za reviziju je predložio utvrđivanje imovinsko pravnih odnosa za prenesena sredstva za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture s trgovačkim društvima u vlasništvu i suvlasništvu Grada te s trgovačkim društvom u vlasništvu Županije.

Revizijom za 2009. je utvrđeno prema kojim nalogima i preporukama je postupljeno, a koji su u postupku izvršenja.

Nalozi prema kojima je postupljeno:

- Imenovan je unutarnji revizor.
- U poslovnim knjigama su evidentirana dugoročna potraživanja od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo.
- Mjera naplate potraživanja su poduzimane.
- Poslovni prostori dani su u zakup u skladu sa zakonskim propisima.
- Uređena su prava i obveze s osnove dodjele sredstava za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture s trgovačkim društvima u vlasništvu i suvlasništvu Grada.

Nalozi i preporuke u postupku izvršenja

- Obavljanje poslova unutarnje revizije.
- Evidentiranje u poslovnim knjigama dospjelih potraživanja od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo te imovine koja je pripala Gradu podjelom imovine bivše općine Bjelovar (poljoprivredno i građevinsko zemljište) i utvrđivanje vrijednosti navedene imovine.
- Evidentiranje rashoda na temelju uredne dokumentacije.
- Ustrojavanje evidencije o raspolaganju poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države.
- Izvršavanje rashoda unutar planiranih iznosa.
- Planiranje programom javnih potreba u kulturi svih aktivnosti u kulturi po nositeljima aktivnosti s izvorima financiranja.
- Utvrđivanje imovinsko pravnih odnosa za prenesena sredstva za izradu projektne dokumentacije za distributivni vodoopskrbni cjevovod trgovačkom društvu u vlasništvu Županije.

Grad je i nadalje u obvezi postupati po danim nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

## Nalaz za 2009.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: unutarnje ustrojstvo i djelokrug rada, sustav unutarnjih financijskih kontrola, financijski izvještaji, donošenje proračunskih dokumenata, računovodstveno poslovanje, prihodi i primici, rashodi i izdaci te postupci javne nabave.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na sustav unutarnjih financijskih kontrola, računovodstveno poslovanje, prihode i primitke, rashode i izdatke i postupke javne nabave.

### 1. Sustav unutarnjih financijskih kontrola

- 1.1. Sustav unutarnjih financijskih kontrola propisan je odredbama Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 141/06), Pravilnikom o provedbi financijskog upravljanja i kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 35/08) i Pravilnikom o unutarnjoj reviziji korisnika proračuna (Narodne novine 35/08). Grad je uspostavio i razvio financijsko upravljanje i kontrole u skladu s propisima koji uređuju ovo područje, osim što nije sastavljena strategija upravljanja rizicima, analiza postojećih i očekivanih kontrola i nisu donesen plan za otklanjanje nedostataka unutarnjih kontrola (planirani rok je 2010.). Ranijih godina imenovan je voditelj za financijsko upravljanje i kontrole i osoba zadužena za nepravilnosti i prijevare, donesen je plan uspostave financijskog upravljanja i kontrola, provedena je samoprocjena pet komponenti financijskog upravljanja i kontrola. U 2009. sastavljena je izjava o misiji, viziji i ključnim poslovnim ciljevima gradske uprave, popisani su i opisani poslovni procesi (osim u odijelu društvenih djelatnosti) i sastavljena je mapa poslovnih procesa.

Prema odredbama Pravilnika o unutarnjoj reviziji korisnika proračuna Grad je obavezan organizirati obavljanje poslova unutarnje revizije. Ustrojena je jedinica za unutarnju reviziju s jednim izvršiteljem (voditelj jedinice). U 2009. poslovi unutarnje revizije nisu obavljani. Strateški i godišnji plan obavljanja unutarnje revizije nisu doneseni, što nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru.

Državni ured za reviziju nalaže donijeti strateški i godišnji plan obavljanja unutarnje revizije te nadalje razvijati sustav financijskog upravljanja i kontrole u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru.

- 1.2. *Grad je prihvatio nalaz Državnog ureda za reviziju i u očitovanju naveo da strateški i godišnji plan obavljanja unutarnje revizije za 2009. nije donesen i poslovi unutarnje revizije nisu obavljani jer je unutarnji revizor imenovan u svibnju 2009. i još uvijek je u sustavu izobrazbe za stjecanje stručnog ovlaštenja ministra financija, potrebnog za obavljanje poslova unutarnje revizije. Navodi da je voditeljica za unutarnju reviziju položila teoretski dio programa izobrazbe i u tijeku je pilot revizija, te da je godišnji plan za 2010. poslan Ministarstvu financija u propisanom roku.*

## 2. Računovodstveno poslovanje

- 2.1. U poslovnim knjigama nisu evidentirana dospjela potraživanja od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo u iznosu 126.347,00 kn, te nije evidentiran dio imovine koji je pripao Gradu podjelom imovine bivše općine Bjelovar (poljoprivredno i građevinsko zemljište). Vrijednost navedene imovine nije utvrđena. Prema odredbi članka 5. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 27/05 i 127/07), proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Rashodi u iznosu 5.259.019,00 kn su izvršeni na temelju dokumentacije iz koje nije vidljivo jesu li i kada usluge obavljene, odnosno za koje namjene su sredstva doznačena (kapitalne pomoći trgovačkim društvima u vlasništvu i suvlasništvu Grada 4.900.000,00 kn, usluge praćenja medijskih događanja 205.750,00 kn, računalne usluge 78.869,00 kn, te usluge pripreme i promidžbe BOK festa 74.400,00 kn). Prema odredbi članka 54. Zakona o proračunu, svaki rashod i izdatak iz proračuna mora se temeljiti na knjigovodstvenoj ispravi kojom se dokazuje obveza plaćanja, a odgovorna osoba mora prije isplate provjeriti i potpisati pravni temelj i visinu obveze koja proizlazi iz knjigovodstvene isprave.

Gradsko vijeće je u rujnu 2009. dalo suglasnost za zaduživanje u iznosu 2.000.000,00 kn ustanovi u svom vlasništvu, radi rekonstrukcije upravne zgrade (ustanova se zadužila kod poslovne banke na rok od deset godina). Grad nije izvijestio Ministarstvo financija o navedenoj suglasnosti za zaduživanje te o zaključenim ugovorima ustanove o zaduživanju. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 90. stavka 4. Zakona o proračunu, prema kojoj je jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužna izvijestiti Ministarstvo financija o danim suglasnostima u roku osam dana od dane suglasnosti i zaključenom ugovoru o zaduživanju pravnih osoba i ustanova u roku od osam dana od dana zaključivanja.

Grad je u 2007. dao beskamatnu pozajmicu u iznosu 200.000,00 kn razvojnoj agenciji u svom suvlasništvu (vlasnički udio Grada je 20,0%) za realizaciju poduzetničkih kredita (kreditna linija Garancijska shema). Ugovor o pozajmljivanju nije zaključen. Razvojna agencija je zaključila ugovor s poslovnom bankom u 2007., prema kojem su navedena sredstva oročena do konca 2017. uz kamatnu stopu u visini 3,0%, a poslovna banka formira kreditni fond u omjeru 1:5. Do konca 2009. poslovna banka nije poduzetnicima odobrila nijedan kredit.

Državni ured za reviziju nalaže evidentiranje u poslovnim knjigama dospjelih potraživanja od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo te imovine koja je pripala Gradu podjelom imovine bivše općine Bjelovar i utvrđivanje njene vrijednosti, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Nalaže evidentiranje rashoda u poslovnim knjigama na temelju urednih knjigovodstvenih isprava i izvijestiti Ministarstvo financija o suglasnosti za zaduživanje danoj ustanovi u svom vlasništvu te o zaključenim ugovorima ustanove o zaduživanju u skladu s odredbama Zakona o proračunu. Nalaže poduzeti radnje za povrat doznačenih sredstava razvojnoj agenciji u iznosu 200.000,00 kn za poduzetničke kredite te ubuduće doznačivanje sredstava za poduzetničke kredite nakon realizacije kredita.

- 2.2. *Grad je prihvatio nalaz Državnog ureda za reviziju i u očitovanju naveo da je razlika potraživanja za prodane stanove na kojima je postojalo stanarsko pravo u iznosu 126.347,00 kn evidentirana u poslovnim knjigama u 2010. Navodi da se kapitalne pomoći u iznosu 4.900.000,00 kn odnose na predujam za ulaganje u poslovne zone Jug i Lepirac u iznosu 4.500.000,00 kn dan trgovačkom društvu za razvoj i ulaganje te na predujam za ulaganje u razvoj u iznosu 400.000,00 kn dan trgovačkom društvu u suvlasništvu Grada.*

### 3. Prihodi i primici

- 3.1. Prihodi i primici su planirani u iznosu 154.951.143,00 kn, a ostvareni su u iznosu 126.804.651,00 kn, što je za 28.146.402,00 kn ili 18,2% manje od planiranih.

Prihodi od zakupa poljoprivrednoga zemljišta u vlasništvu države su ostvareni u iznosu 200.971,00 kn. Program raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države donesen je u 2003., a izmjene u 2006. uz suglasnost nadležnog ministarstva. Prema programu, Grad raspolaže s 1 394,71 ha poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, od čega je za prodaju predviđeno 594,71 ha, koncesiju 450,00 ha, zakup 100,00 ha, povrat prijašnjim vlasnicima 70,00 ha, a za druge namjene 180,00 ha. Koncem godine u zakupu je 667,42 ha (Županija je u 2001. dala u zakup 63,49 ha na deset i 25 godina, a u 2009. Grad je dao 603,93 ha na jednogodišnje korištenje prema napucima nadležnog ministarstva). U 2008. prijašnjem vlasniku vraćeno je 14,97 ha. Grad nema evidenciju iz koje bi bili vidljivi podaci o načinu raspolaganja preostalim poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države površine 712,32 ha koje je u programu raspolaganja, te o stanju obradivosti navedenoga zemljišta i drugi podaci. Prema odredbi članka 5. Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine 152/08) jedinice lokalne samouprave dužne su raspolagati poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na način da se ono održava sposobnim za poljoprivrednu proizvodnju.

Državni ured za reviziju nalaže postupanje prema programu raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države i ustrojavanje evidencije iz koje bi bili vidljivi podaci o načinu raspolaganja cjelokupnim poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države koje je u programu raspolaganja te stanju obradivosti navedenog zemljišta.

- 3.2. *Grad je prihvatio nalaz Državnog ureda za reviziju i naveo da je Grad u razdoblju od 2008. do 2010. odvojio znatna proračunska sredstva za identifikaciju, izmjeru i utvrđivanje stvarnog stanja razasutih čestica poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, te da će koncem 2010. donijeti izmjene programa raspolaganja navedenim zemljištem nakon kojih će se provesti svi postupci raspolaganja u skladu sa zakonskim propisima.*

### 4. Rashodi i izdaci

- 4.1. Rashodi i izdaci proračuna su planirani u iznosu 154.951.143,00 kn, a izvršeni su u iznosu 137.568.562,00 kn, što je za 17.382.581,00 kn ili 11,2% manje od planiranih. Manjak prihoda za 2009. iznosi 10.763.911,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodne godine iznosi 10.820.914,00 kn, te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 57.003,00 kn.

Rashodi za tekuće donacije su izvršeni iznad plana za 73.677,00 kn ili 0,6%, što nije u skladu s odredbom članka 7. Zakona o proračunu.

Rashodi za subvencije plasteničko stakleničke proizvodnje su izvršeni u iznosu 145.000,00 kn, a rashodi za subvencije tradicijskih obrta 115.000,00 kn. Javnim pozivima utvrđena je visina navedenih subvencija u iznosu do 15.000,00 kn. Subvencije su odobravane u različitim iznosima, a iz dokumentacije nije vidljiv razlog, odnosno kriteriji odobravanja subvencija u različitim iznosima. Subvencija za tradicijske obrte dana je obrtniku čije sjedište nije na području Grada. Navedeno nije u skladu s utvrđenim kriterijima objavljenim u javnom pozivu prema kojima se subvencije odobravaju obrtnicima čije je prebivalište i sjedište obrta na području Grada.

Rashodi za subvencioniranje konzultantskih usluga i izdavanja certifikata za HACCP, ISO i druge norme izvršeni su u iznosu 118.035,00 kn. Subvencije nisu odobravane u iznosima utvrđenim odlukom poglavarstva iz veljače 2009. (u iznosu 10.000,00 kn), nego u visini 50,0% od dostavljenih predračuna obrtnika (od 1.845,00 kn do 10.000,00 kn).

Rashodi za telefonske usluge što se odnose na mobilne telefone (23) izvršeni su u iznosu 103.912,00 kn. Od toga, troškove mobilnih telefona u iznosu 23.906,00 kn ostvarila su tri prijašnja zaposlenika od kojih jedan koristi i nadalje mobilni telefon, a dva su koristila mobilne telefone četiri mjeseca nakon isteka mandata.

Navedeno nije u skladu s odredbama pravilnika o utvrđivanju prava korištenja službenih mobilnih telefona i odlukom Grada, kojima je utvrđen iznos priznatih troškova te da je korisnik mobilnog telefona obavezan mobilni telefon predati tajništvu Grada u roku osam dana od dana prestanka obnašanja dužnosti.

Rashodi za provedbu projekta uvođenja stručnog studija mehatronike i provedbu projekta gospodarenje energijom izvršeni su u iznosu 389.390,00 kn. Odlukom gradskog poglavarstva iz 2006. i 2007. navedeni poslovi povjereni su trgovačkom društvu za razvoj i ulaganja u vlasništvu Grada. Grad nije s trgovačkim društvom zaključio ugovor kojim bi se utvrdila visina naknade za obavljene poslove te međusobna prava i obveze. Trgovačko društvo je obračunavalo usluge po cijeni sata u iznosu 200,00 kn po satu bez poreza na dodanu vrijednost, a troškove uvođenja stručnog studija je uvećalo za troškove koje je trgovačko društvo imalo na temelju ugovora zaključenih u razdoblju od 2006. do 2008. s drugim izvršiteljima usluge. Iz računa i druge dokumentacije nije vidljivo razdoblje na koje se obračunani sati odnose.

Programom javnih potreba u kulturi za 2009., za potrebe provođenja svih aktivnosti koje su sastavni dio programa, planirano je 13.788.351,00 kn (proračunskim korisnicima 5.621.451,00 kn, pučkom učilištu 1.010.000,00 kn, zavodu za znanstveno istraživački rad 250.000,00 kn, udrugama u kulturi 535.000,00 kn, za kapitalna ulaganja 4.611.900,00 kn i manifestacije u kulturi 1.760.000,00 kn). Unutar manifestacija u kulturi planirana su sredstva za manifestacije bjelovarska zima, proljeće, ljeto i jesen, dan Grada, božićni koncert, druga kulturna događanja, te za ugovore o djelu i izdavačku djelatnost. Programom javnih potreba u kulturi sredstva za manifestacije i akcije u kulturi nisu planirana prema nositeljima manifestacija, a neke manifestacije nisu planirane (BOK fest, bundevdan, drugi festivali i koncerti).

Turističkoj zajednici je doznačeno putem tekućih donacija 560.000,00 kn, što je planirano proračunom a nije planirano programom javnih potreba u kulturi. Grad nije sastavio izvješće o izvršenju programa javnih potreba u kulturi. Udruge i ustanove su dostavile izvješća o utrošku sredstava koja u većini slučajeva nisu cjelovita, odnosno nisu prikazana sva sredstva dobivena iz proračuna Grada te nisu iskazani drugi izvori financiranja. Odredbom članka 1. Zakona o financiranju javnih potreba u kulturi (Narodne novine 47/90, 27/93 i 38/09) propisano je, među ostalim, da se programom javnih potreba u kulturi obuhvaćaju svi oblici poticanja i promicanja kulture i kulturnih djelatnosti što pridonose razvitku i unapređivanju svekolikog kulturnog života u Republici Hrvatskoj.

Zajednici tehničke kulture planirana su sredstva u iznosu 150.000,00 kn na temelju programa javnih potreba u tehničkoj kulturi, koji ne sadrži raspodjelu sredstava po udrugama u tehničkoj kulturi. Kriteriji odnosno mjerila za dodjelu sredstava nisu doneseni. Prema odredbi članka 22. Zakona o tehničkoj kulturi (Narodne novine 76/93, 11/94 i 38/09), poglavarstvo županije, Grada Zagreba, grada i općine nadležno za poslove tehničke kulture, propisat će kriterije i rokove za utvrđivanje programa javnih potreba i osiguravanje sredstava, način njihova raspoređivanja i dodjele, te način praćenja njihova korištenja.

Putem tekućih donacija doznačeno je udrugama građana 880.336,00 kn, a kriteriji odnosno mjerila za dodjelu nisu utvrđeni. Sredstva su doznačena humanitarnim udrugama, udrugama proizašlim iz Domovinskog rata i drugim udrugama građana 587.350,00 kn, prema planu raspodjele sredstava kojeg je donijelo gradsko poglavarstvo na temelju podnesenih zahtjeva te ocjene prihvatljivosti projekata i aktivnosti udruga. Preostala sredstva u iznosu 292.986,00 kn doznačena su raznim udrugama samo na temelju podnesenih zahtjeva, za gospodarske manifestacije (sajmovi, izložbe i natjecanja).

Rashodi za izradu projektne dokumentacije za distributivne vodoopskrbne cjevovode na području Grada su izvršeni u iznosu 325.007,00 kn. Županija je u 2007. osnovala trgovačko društvo registrirano, među ostalim, za opskrbu pitkom vodom, te građenje, projektiranje i nadzor nad građenjem, te je predložila da sve jedinice lokalne samouprave na području Županije ovlaste navedeno trgovačko društvo da vodi sve poslove oko projektiranja i gradnje vodoopskrbnog sustava na području Županije. Stoga je Grad u travnju 2007. dao ovlaštenje za postupanje u skladu s prijedlogom Županije. Trgovačko društvo je provelo javne natječaje za izradu projektne dokumentacije. U listopadu 2007. zaključilo je ugovor za vodoopskrbno područje Bjelovar i Čazma dužine 424,92 km, u vrijednosti 4.148.000,00 kn, a odnosi se na područje Grada i drugih šest lokalnih jedinica. Rok ispunjenja ugovora je konac lipnja 2009., a prema dodatku ugovoru zaključenom 29. lipnja 2009., rok je konac prosinca 2009. Dinamika izrade dokumentacije po godinama nije ugovorena. Iz ugovora, odnosno projektnog zadatka koji je u prilogu ugovoru vidljiva je dužina cjevovoda za Grad (135,72 km) i druge lokalne jedinice za koje treba izraditi projektnu dokumentaciju, a nije vidljiva vrijednost projektne dokumentacije koja se odnosi na Grad i druge lokalne jedinice, te nisu utvrđeni izvori financiranja i imovinsko pravni odnosi. Županija je u razdoblju od 2007. do 2009. raspodijelila Gradu pomoći za izgradnju komunalne infrastrukture primljene iz državnog proračuna u iznosu 912.000,00 kn te na temelju odluke poglavarstva i ugovora o cesiji doznačila trgovačkom društvu u vlasništvu Županije za projektiranje vodovodne mreže.

U navedenom iznosu Grad je rashode evidentirao na temelju pregleda izvedenih usluga iz kojih nije vidljiv način izračuna obavljenih usluga i nije vidljivo je li u vrijednost obavljenih usluga uključen porez na dodanu vrijednost). Grad nema obračunskih situacija i nema podataka o stvarno obavljenim uslugama projektiranja. Prema pregledima obavljenih usluga, usluga projektiranja je koncem ožujka 2009. obavljena za 3,44 km manje u odnosu na konac studenoga 2008., a vrijednosno više za 137.506,00 kn. Trgovačko društvo nije isporučitelj vodne usluge.

Nadalje, trgovačkim društvima u vlasništvu i suvlasništvu Grada prenesena su sredstva u iznosu 17.267.211,00 kn (putem kapitalnih pomoći 17.227.073,00 kn, putem tekućih pomoći 40.138 kn). Odnose se na prijenos sredstava komunalnom društvu u vlasništvu Grada, za područje vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda 8.831.704,00 kn, te na prijenos sredstava navedenom Komunalnom društvu i drugim trgovačkim društvima u vlasništvu i suvlasništvu Grada za druge kapitalne nabave 3.535.507,00 kn. Za preostala sredstva u iznosu 4.900.000,00 kn nije vidljivo za koje namjene su prenesena. Prenesena sredstva za ulaganje u vodoopskrbu, odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda komunalnom društvu u iznosu 8.831.704,00 kn se odnose na izgradnju kolektora i kanalizacije 4.005.014,00 kn, otplatu kredita za izgradnju vodovoda 2.808.462,00 kn, izgradnju vodovoda 511.568,00 kn i predujam za izgradnju vodovoda 1.506.660,00 kn. Navedena ulaganja planirana su programom gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture za 2009. Sredstva su prenesena na temelju zaključenih ugovora i sporazuma te obračuna izvedenih radova u vlastitoj režiji i drugih izvoditelja radova. Za dani predujam pribavljeni su instrumenti osiguranja. Djelatnost komunalnog društva je opskrba pitkom vodom, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, opskrba plinom, održavanje čistoće, odlaganje komunalnog otpada, održavanje javnih površina, održavanje nerazvrstanih cesta, tržnice na malo, održavanje groblja i krematorija, te obavljanje pogrebnih poslova, graditeljstvo, obavljanje dimnjačarskih poslova, te drugo. Komunalno društvo je isporučitelj vodne usluge. Postupke javne nabave provodilo je komunalno društvo. Komunalno društvo je isporučitelj vodne usluge. Prema odlukama poglavarstva, za iznos doznačenih sredstva komunalno društvo ima obvezu povećati temeljni kapital svake treće godine (zadnje povećanje provedeno je u sudskom registru u prosincu 2008. za prijenose u 2006. i 2007.), jer doznačena sredstva imaju status ulaganja u poslovne udjele (što se do provedbe povećanja temeljnog kapitala u sudskom registru evidentira u poslovnim knjigama Grada na ulaganjima na nematerijalnoj imovini).

Pravni status vodnih građevina utvrđen je odredbama članaka od 23. do 26. Zakona o vodama (Narodne novine 153/09), prema kojima su vodne građevine javna dobra u javnoj uporabi, te mogu biti u vlasništvu javnog isporučitelja vodne usluge ili jedinice lokalne samouprave. Javna vodoopskrba, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda uređeni su odredbama članaka od 196. do 216. spomenutog Zakona prema kojima se ove djelatnosti obavljaju kao javna služba od interesa za gradove i općine, te su utvrđeni uvjeti pod kojima radi isporučitelj vodne usluge. Također su, odredbama članka 258. Zakona o vodama, utvrđeni rokovi za usklađenje obavljanja komunalne djelatnosti opskrbe pitkom vodom, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda s odredbama spomenutog Zakona. Pripadnost vodnih naknada propisana je odredbama članka 5. Zakona o financiranju vodnog gospodarstva (Narodne novine 153/09), te je naknada za razvoj prihod javnog isporučitelja vodne usluge, a naknada za priključenje prihod proračuna Grada. Pitanje vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja otpadnih te pripadnost vodnih naknada na području Grada treba urediti u skladu sa zakonskim odredbama.



Prenesena sredstva za druge kapitalne nabave u iznosu 3.535.507,00 kn odnose se na prijenos sredstava trgovačkom društvu za razvoj i ulaganja 2.933.777,00 kn, komunalnom društvu 289.958,00 kn za nabavu posuda za otpad, trgovačkom društvu za upravljanje športskim objektima 61.772,00 kn za otplatu kredita za nabavu autobusa, te trgovačkom društvu za organiziranje sajмова (vlasnički udio Grada je 40,0%) 250.000,00 kn za otplatu kredita (iz dokumentacije nije vidljivo na koje kapitalne nabavke se kredit odnosi). Navedena ulaganja su planirana proračunom i programom gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture za 2009. Sredstva su prenesena na temelju zaključenih ugovora i sporazuma te obračuna izvedenih radova. Postupke javne nabave provela su trgovačka društva.

Trgovačkom društvu za razvoj i ulaganja sredstva su prenesena za izgradnju infrastrukture (i otplatu kredita) u tri poslovne, odnosno slobodne zone. Djelatnosti trgovačkog društva za razvoj i ulaganja su promidžba, izgradnja, organizacija i upravljanje slobodnom zonom i poslovnim zonama, domaća i strana ulaganja, pružanje savjetodavnih usluga, obučavanje za primjenu informatičkih tehnologija, organizacija stručnih seminara, organiziranje i drugo. Grad je ranijih godina dao poslovne zone na upravljanje navedenom trgovačkom društvu, te dozvolio vođenje svih poslova i građenje infrastrukture na zemljištu u vlasništvu Grada bez naknade na vrijeme od deset godina, prema ugovoru o prijenosu prava građenja iz 2003. U skladu s gradskim odlukama, za dvije poslovne zone prenesena sredstva imaju status ulaganja u poslovne udjele što je u poslovnim knjigama evidentirano na imovini (ulaganja u prava - dugoročna potraživanja i ulaganja u poslovne udjele) koja traju do isteka roka iz ugovora o prijenosu prava građenja, a nakon toga se izgrađena infrastruktura prenosi na Grad. Ugovor o utvrđivanju statusa uloženi sredstava za treću poslovnu zonu (Velika Ciglena) nije zaključen. S obzirom da su objekti u poslovnim zonama izgrađeni ulaganjem proračunskih sredstava na zemljištu kojim upravlja Grad, te da se proračunom planiraju sredstva za njihovu izgradnju, Državni ured za reviziju nalaže provođenje postupka javne nabave od strane Grada.

Državni ured za reviziju nalaže utvrđivanje jasnih kriterija za utvrđivanje iznosa subvencija i davanje subvencija u skladu donesenim odlukama. Nalaže korištenje mobilnih telefona u skladu s odredbama gradskog pravilnika o utvrđivanju prava korištenja službenih mobilnih telefona. Za poslove provedbe projekta gospodarenja energijom i druge poslove povjerene trgovačkom društvu za razvoj i ulaganja u vlasništvu Grada, Državni ured za reviziju nalaže zaključivanje ugovora s trgovačkim društvom kojim bi se utvrdila visina naknade za obavljene poslove te međusobna prava i obveze. Nalaže programom javnih potreba u kulturi planirati manifestacije u kulturi po nositeljima aktivnosti, odnosno obuhvatiti sve oblike poticanja i promicanja kulture i kulturnih djelatnosti u skladu s odredbama Zakona o financiranju javnih potreba u kulturi, te prikupljati cjelovita izvješća i kontrolirati izvješća udruga u kulturi i drugih udruga kojima se doznava sredstva za kulturu. Predlaže se u suradnji s turističkom zajednicom i drugim nositeljima manifestacija utvrditi nositelje kulturnih manifestacija Grada i izvore financiranja, te donijeti kriterije odnosno mjerila za dodjelu sredstava udrugama građana radi vrednovanja zahtjeva i programa na temelju kojih se dodjeljuju proračunska sredstva. Nalaže se donijeti kriterije odnosno mjerila za dodjelu donacija udrugama u tehničkoj kulturi u skladu s odredbama Zakona o tehničkoj kulturi, te utvrditi stvarno stanje obavljenih usluga izrade projektne dokumentacije za distributivne vodoopskrbne cjevovode na području Grada.

4.2. *Grad je prihvatio nalaz Državnog ureda za reviziju i naveo da programom javnih potreba u kulturi za 2009. nisu u cijelosti utvrđeni programi s nositeljima i izvorima financiranja jer se radi o procesu koji traje, što je u potpunosti utvrđeno programom javnih potreba u kulturi za 2010. Vezano za utvrđivanje raspodjele sredstava po udrugama u tehničkoj kulturi programom javnih potreba u kulturi, Grad navodi da zajednica tehničke kulture u pripremi proračuna podnosi uz zamolbu za osiguranje sredstava i plan raspodjele po udrugama u tehničkoj kulturi. Navodi da je objavljen mobilni telefon koji je bio u funkciji i da je od sva tri prijašnja korisnika mobilnih telefona zatražen povrat sredstava. Vezano za izradu projektne dokumentacije za distributivne vodoopskrbne cjevovode navodi da će po okončanju izrade projektne dokumentacije i po ishodu potvrda glavnih projekata zatražiti od trgovačkog društva u vlasništvu Županije konačni obračun, odnosno izvješće o realizaciji projekta, te da su započete pripreme oko donošenja svih potrebnih odluka radi usklađivanja komunalne djelatnosti opskrbe pitkom vodom, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda i utvrđivanja pripadnosti vodnih naknada s novim zakonskim propisima. Nadalje, navodi da je trgovačko društvo za razvoj i ulaganja u vlasništvu Grada temeljem odluke gradskog vijeća osnovalo pravo građenja na svim registriranim zonama Grada, u svrhu izgradnje komunalne infrastrukture te time steklo pravo vlasništva na česticama gdje se gradi cesta i popratna infrastruktura, što uključuje vođenje postupka javne nabave, izradu idejnog i glavnog projekta i lokacijske dozvole, stoga je Grad ponudio trgovačkom društvu samo tehničku pomoć, a trgovačko društvo je provodilo postupke javne. Navodi da je navedenom trgovačkom društvu dan predujam za ulaganje u poslovne zone Jug i Lepirac u iznosu 4.500.000,00 kn, a po završetku izgradnje kompletne komunalne infrastrukture, izgrađene zone vraćaju se u vlasništvo Grada i vrši se završni obračun (kompletna dokumentacija o ulaganjima slijedi po završetku radova i primopredaji zona). Također navodi da su navedenom trgovačkom društvu za razvoj i ulaganja u 2009. prenesena sredstva u iznosu 73.777,00 kn primljena od Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (za izradu studije Energetsko-gospodarsko vrednovanje geotermalnog polja Velika Ciglana) za buduću poslovnu zonu Velika Ciglana koja nije registrirana zbog neriješenih imovinsko pravnih odnosa te stoga nije zaključen ugovor o utvrđivanju statusa uloženi sredstava.*

## 5. Postupci javne nabave

5.1. Tijekom 2009. nabavljene su robe, radovi i usluge na koje se primjenjuju propisi o javnoj nabavi u vrijednosti 28.439.075,00 kn. Odnose se na nabavu nefinancijske imovine 18.890.344,00 kn (za potrebe Grada 10.353.058,00 kn i za potrebe korisnika proračuna 8.537.286,00 kn) te na materijalne rashode na koje se primjenjuju postupci javne nabave 9.548.731,00 kn (za potrebe Grada 8.937.362,00 kn i za potrebe korisnika proračuna 611.369,00 kn). Tijekom 2009. Grad je proveo 16 postupaka javne nabave (tri postupka velike vrijednosti te 13 postupaka male vrijednosti).

Planovi javne nabave za 2009. su doneseni po upravnim odjelima i pojedinačno za neke robe i usluge te nije vidljiva planirana vrijednost nabave po vrstama roba, radova i usluga ukupno za Grad. Planovi nabave u nekim slučajevima nisu usporedivi s proračunom, a u nekim slučajevima nisu usklađeni s proračunom.

Planovima nabave nisu planirane sve robe, radovi i usluge koje podliježu propisima o javnoj nabavi (radovi na spomen parku, dodatna ulaganja u stambene objekte, oprema za odmaralište i mjesne domove, gorivo, poštanske usluge, usluge tekućeg i investicijskog održavanja mjesnih domova, usluge promidžbe i informiranja, odvjetničke usluge, reprezentacija, drugo). Prema odredbi članka 13. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 110/07. i 125/08) javni naručitelj izrađuje i donosi plan nabave za proračunsku ili poslovnu godinu.

Izravnim ugovaranjem nabavljeni su radovi, robe i usluge u vrijednosti 4.940.971,00 kn. Odnose se na nabavu nefinancijske imovine 1.607.043,00 kn (radovi na spomen parku, ulaganja u mjesne domove, zgradu i stambene objekte, nabava opreme za odmaralište i mjesne domove, uređenje mjesnog doma za potrebe škole) te druge nabavke iz skupine materijalnih rashoda 3.333.928,00 kn (namirnice za odmaralište, gorivo, telefonske, poštanske, usluge održavanja mjesnih domova i stambenih prostora, usluge promidžbe i informiranja, odvjetničke usluge, reprezentacija). Prema odredbi članka 3. Zakona o javnoj nabavi jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su obveznici primjene spomenutog Zakona.

Nadalje, izravnim ugovaranjem, bez provođenja pregovaračkog postupka javne nabave, ugovoreni su s istim izvoditeljima dodatni radovi na rekonstrukciji muzeja u vrijednosti 2.043.962,00 kn (bez poreza na dodanu vrijednost) i dodatne usluge stručnog nadzora u vrijednosti 25.692,00 kn (bez poreza na dodanu vrijednost) što u oba slučaja čini 24,7% prvobitno ugovorene vrijednosti. Navedeno nije u skladu s odredbama članka 25. Zakona o javnoj nabavi prema kojima je propisano da je naručitelj obavezan za nabavu dodatnih radova provesti pregovarački postupak javne nabave.

Državni ured za reviziju nalaže planom nabave planirati nabavu svih roba, radova i usluga, te plan nabave usuglasiti s proračunom. Nalaže se provoditi nabavu roba, radova i usluga u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi.

- 5.2. *Grad je prihvatio nalaz Državnog ureda za reviziju i naveo da će nepravilnosti oko donošenja plana javne nabave u cijelosti otkloniti u 2010. Vezano za dodatne radove na rekonstrukciji objekta gradskog muzeja navodi da je za podnošenje ponude pozvano u tom trenutku jedino sposobno trgovačko društvo, dotadašnji izvođač radova koji je raspolagao kompletnom projektnom dokumentacijom i u potpunosti je upoznat s problematikom narušene statike i horizontalne konstrukcije objekta i jedini je imao certifikat nadležnog ministarstva za izvođenje radova na zgradi koja ima status spomenika kulture, te su smatrali da su postupili u skladu sa zakonskim propisima.*

### III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 4. i 7. Zakona o državnoj reviziji, obavljena je financijska revizija Grada za 2009. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Postupci revizije su provedeni u skladu s INTOSAI revizijskim standardima i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Revizija je planirana i obavljena na način koji pruža razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja:
  - Grad je uspostavio i razvio financijsko upravljanje i kontrole u skladu s propisima koji uređuju ovo područje, osim što nije sastavljena strategija upravljanja rizicima, analiza postojećih i očekivanih kontrola i nije donesen plan za otklanjanje nedostataka unutarnjih kontrola (planirani rok je 2010.). Poslovi unutarnje revizije nisu obavljani te nisu doneseni strateški i godišnji plan obavljanja unutarnje revizije (točka 1. Nalaza).
  - U poslovnim knjigama nisu evidentirana dospjela potraživanja od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo u iznosu 126.346,88 kn te dio imovine koji je pripao Gradu podjelom imovine bivše općine Bjelovar (poljoprivredno i građevinsko zemljište). Vrijednost navedene imovine nije utvrđena. Rashodi u iznosu 5.259.019,00 kn su izvršeni na temelju dokumentacije iz koje nije vidljivo jesu li i kada usluge obavljene, odnosno za koje namjene su sredstva doznačena (kapitalne pomoći 4.900.000,00 kn, usluge praćenja medijskih događanja 205.750,00 kn, računalne usluge 78.869,00 kn, usluge pripreme i promidžbe BOK festa 74.400,00 kn). Grad nije izvijestio Ministarstvo financija o suglasnosti za zaduživanje danoj ustanovi u svom vlasništvu u iznosu 2.000.000,00 kn. U 2007. Grad je dao beskatnatnu pozajmicu u iznosu 200.000,00 kn razvojnoj agenciji u svom suvlasništvu za realizaciju poduzetničkih kredita, a do konca 2009. poslovna banka nije poduzetnicima odobrila nijedan kredit (točka 2. Nalaza).
  - Grad nema evidenciju iz koje bi bili vidljivi podaci o načinu raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države površine 712,32 ha (točka 3. Nalaza).
  - Rashodi za tekuće donacije izvršeni su iznad plana za 73.677,00 kn ili 0,6%. Dane su subvencije za plasteničko stakleničku proizvodnju u iznosu 145.000,00 kn i za tradicijske obrte 115.000,00 kn, u različitim iznosima po korisniku, a iz dokumentacije nije vidljiv razlog, odnosno kriteriji odobravanja subvencija u različitim iznosima. Subvencije za izdavanje certifikata odobravane su u manjim iznosima od utvrđenih odlukama Grada. Rashodi za mobilne telefone u iznosu 23.906,00 kn nisu izvršeni u skladu s gradskim odlukama jer se odnose na bivše zaposlenike Grada. Poslovi provedbe projekta uvođenja stručnog studija mehatronike i provedbe projekta gospodarenje energijom povjereni su trgovačkom društvu u vlasništvu Grada.

Rashodi za navedene usluge su izvršeni u iznosu 389.390,00 kn, a nije zaključen ugovor kojim bi se utvrdila visina naknade za obavljene poslove. Programom javnih potreba u kulturi sredstva za manifestacije i akcije u kulturi nisu planirana prema nositeljima manifestacija, neke manifestacije nisu planirane, izvješće o izvršenju programa nije sastavljeno, a turističkoj zajednici je doznačeno 570.000,00 kn što nije planirano programom. Udrugama građana je doznačeno 880.336,00 kn bez utvrđenih kriterija. Iz programa javnih potreba u tehničkoj kulturi nije vidljiva raspodjela planiranih sredstava na udruge u tehničkoj kulturi u iznosu 150.000,00 kn. Kriteriji za raspodjelu navedenih sredstava nisu doneseni. Trgovačko društvo Županije je ugovorilo izradu projektne dokumentacije za distributivne vodoopskrbne cjevovode, a ugovorom nisu utvrđeni imovinsko pravni odnosi. Grad nema podataka o stvarno obavljenim uslugama projektiranja. Također, Komunalnom društvu je preneseno 8.831.704,00 kn za ulaganje u vodoopskrbu, odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda. Pitanje vodoopskrbe na području Grada treba urediti u skladu s novim odredbama Zakona o vodama koje su stupile na snagu početkom 2010. Nadalje, trgovačkom društvu za razvoj i ulaganja preneseno je 2.933.777,00 kn za izgradnju infrastrukture u tri poslovne zone, a za jednu poslovnu zonu nije zaključen ugovor o utvrđivanju statusa uloženi sredstava. Postupke javne nabave je provelo trgovačko društvo, a trebao je provesti Grad jer su objekti u poslovnim zonama izgrađeni ulaganjem proračunskih sredstava na zemljištu kojim upravlja Grad i proračunom se planiraju sredstva za njihovu izgradnju (točka 4. Nalaza).

- Plan javne nabave u nekim slučajevima nije usporediv s proračunom, u nekim slučajevima nije usklađen s proračunom, te nisu planirane neke robe, radovi i usluge koje podliježu propisima o javnoj nabavi. Izravnim ugovaranjem su ugovoreni dodatni radovi na rekonstrukciji muzeja u vrijednosti 2.043.962,00 kn i dodatne usluge stručnog nadzora 25.692,00 kn te radovi, robe i usluge u vrijednosti 4.940.971,00 kn, što se odnose na nabavu nefinancijske imovine 1.607.043,00 kn te druge nabavke iz skupine materijalnih rashoda 3.333.928,00 kn (točka 5. Nalaza).
4. Grad obuhvaća 31 naselje s ukupno 41 083 stanovnika. Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga Grada, ustrojena su četiri upravna odjela, tajništvo i jedinica za unutarnju reviziju, u kojima je zaposleno 86 djelatnika od kojih je 30 na određeno vrijeme za provedbu programa pomoć u kući. Proračunski dokumenti su doneseni u skladu sa zakonskim propisima. Prihodi i primici su ostvareni u iznosu 126.804.651,00 kn, a rashodi i izdaci su izvršeni u iznosu 137.568.562,00 kn. Manjak prihoda za 2009. iznosi 10.763.911,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodne godine iznosi 10.820.914,00 kn, te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 57.003,00 kn. Vrijednosno su najznačajniji prihodi od poreza i prireza na dohodak u iznosu 78.089.335,00 kn ili 61,6% te prihodi od komunalne naknade i doprinosa 17.627.399,00 kn ili 13,9% u odnosu na ostvarene prihode. Prihodi koji imaju propisanu namjenu su ostvareni u iznosu 48.575.427,00 kn i čine 38,3% ukupno ostvarenih prihoda i primitaka. Sredstva su utrošena za propisane namjene. Dospjela potraživanja koncem 2009. iznose 19.612.780,00 kn.

Vrijednosno su najznačajnija potraživanja za komunalnu naknadu, gradske poreze, komunalni doprinos te potraživanja od proračunskih korisnika za dana a neutrošena sredstva i čine 83,6% dospjelih potraživanja. Mjere naplate potraživanja su poduzimane. Stanje danih zajmova iznosi 992.001,00 kn, a odnosi se na pozajmicu danu ranijih godina trgovačkom društvu u suvlasništvu Grada u iznosu 200.000,00 kn i sredstva oročena kod poslovnih banaka za razvoj poduzetništva 792.001,00 kn. Stanje zaduženja iznosi 17.543.332,00 kn, a odnosi se na zaduživanja ranijih godina kod poslovnih banaka za izgradnju visokoškolskog centra i nabavku vatrogasnih vozila. Stanje danih jamstava iznosi 16.193.865,73 kn, a odnosi se na jamstva dana ranijih godina trgovačkim društvima u vlasništvu i suvlasništvu Grada za otplatu kredita. Grad je ranijih godina davao suglasnosti za zaduživanje trgovačkim društvima u svom vlasništvu i suvlasništvu, a stanje danih suglasnosti iznosi 9.457.886,00 kn. Proračunska sredstva su korištena za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga: za nabavu dugotrajne imovine, održavanje objekata komunalne infrastrukture, pomoći, subvencije, za socijalne potrebe, školstvo, šport, kulturu i drugo. Vrijednosno najznačajniji rashodi i izdaci se odnose na materijalne rashode u iznosu 34.584.413,00 kn ili 25,1%, druge rashode poslovanja 31.624.760,00 kn ili 23,0% i rashode za zaposlene u iznosu 30.245.158,00 kn ili 22,0% ukupno izvršenih rashoda i izdataka. Poslovi održavanja komunalne infrastrukture su povjereni u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Trgovačko društvo Županije je ugovorilo izradu projektne dokumentacije za distributivne vodoopskrbne cjevovode za Grad, a ugovorom nisu utvrđeni imovinsko pravni odnosi. Robe, radovi i usluge u nekim slučajevima nisu nabavljani u skladu s propisima o javnoj nabavi. U tijeku je razvijanje sustava unutarnjih financijskih kontrola. Poslovi unutarnje revizije nisu obavljani.